

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ:

ΈΝΑΣ ΙΣΧΥΡΟΣ ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ¹

Στην φετινή Ημέρα της Ευρώπης που αποτελεί ορόσημο, καθώς εορτάζουμε την 70η επέτειο της [Διακήρυξης Schuman](#) και την έναρξη της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Σε μια περίοδο που η Ευρώπη και ολόκληρος ο πλανήτης αγωνίζονται για να ξεπεράσουν μια άνευ προηγουμένου κρίση που προκλήθηκε από τον ιό COVID-19 και σε μια περίοδο που καλούμαστε να καθορίσουμε ισχυρές πολιτικές για την επανεκκίνηση και την ανοικοδόμηση των κοινωνιών και των οικονομιών μας.

Έχοντας υπόψη ότι τεράστια μερίδα του κόσμου του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς έχει επηρεαστεί ιδιαίτερα από την πανδημία, με σοβαρές πολιτιστικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις για επαγγελματίες και εθελοντές.

Εντυπωσιασμένοι από τις εξαιρετικές προσπάθειες πολιτιστικών φορέων να διατηρήσουν ακμαίο το ηθικό του κόσμου, προσφέροντας πρόσβαση σε ένα εξαιρετικά πλούσιο πολιτιστικό απόθεμα.

Εμείς, οι εκπρόσωποι της τεράστιας κοινότητας της πολιτιστικής κληρονομιάς που δραστηριοποιείται σε ολόκληρη την Ευρώπη, συσπειρωθήκαμε κάτω από την [Ευρωπαϊκή Συμμαχία για την Κληρονομιά](#) (European Heritage Alliance), για να μεταφέρουμε ένα ισχυρό μήνυμα αλληλεγγύης, ελπίδας και ενότητας στους ηγέτες και πολίτες της Ευρώπης. Είμαστε έτοιμοι να συμβάλλουμε στην άμεση κοινωνική και οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης, καθώς και στη μακροπρόθεσμη πρόοδο του ευρωπαϊκού έργου.

Εμπνευσμένοι από το όραμα και την πυγμή του Ρόμπερτ Σούμαν (Robert Schuman) και των ομότιμων του, 70 χρόνια πριν, πιστεύουμε ακράδαντα ότι πρέπει να αξιοποιήσουμε την

¹ Αυτό το ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΣΥΜΜΑΧΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ (European Heritage Alliance) κυκλοφόρησε από μέλη της Συμμαχίας, μια άτυπη πλατφόρμα που συγκεντρώνει 50 ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα που δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο χώρο της κληρονομιάς. Τα μέλη της European Heritage Alliance αντιπροσωπεύουν μια πολύ μεγάλη περιφέρεια που αποτελείται από δεκάδες εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες. Από την έναρξή του τον Ιούνιο του 2011, ο συντονισμός της Συμμαχίας διασφαλίστηκε από την Europa Nostra.

τρέχουσα κρίση για να τοποθετήσουμε τον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά εκεί όπου ανήκουν: στην καρδιά της Ευρωπαϊκής αναβίωσης.

Όπως έγινε φανερό κατά το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς το 2018, υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για θετικές αλλαγές.

Σε αυτό το μανιφέστο, επισημαίνουμε 7 αλληλοσυνδεδεμένους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να επιτύχουμε τους παραπάνω στόχους:

1. ΘΕΡΑΠΕΥΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Σε επείγουσες περιόδους για την υγεία, η πολιτιστική κληρονομιά παίζει, και θα συνεχίσει να παίζει, ουσιαστικό ρόλο για τη σωματική και ψυχική ευεξία κάθε ατόμου ξεχωριστά και των κοινωνιών μας στο σύνολό τους. Όπως αποδεικνύεται από ένα πλούσιο όγκο επιστημονικής βιβλιογραφίας και καθώς λαμβάνεται ολοένα και περισσότερο υπ' όψιν στη δημόσια λήψη αποφάσεων, η ευημερία είναι μια ολιστική έννοια που περιλαμβάνει συναισθηματικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, πνευματικές και οικονομικές ανάγκες, οι οποίες επιτρέπουν στα άτομα να συνειδητοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους και να εμπλακούν στην κοινωνία στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους. Επομένως, η επένδυση στην πολιτιστική κληρονομιά σημαίνει επένδυση στη δημόσια υγεία, την ευημερία και τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των ανθρώπων.

2. ΕΙΜΑΣΤΕ Η ΕΥΡΩΠΗ

Σε μια εποχή που ολόκληρος ο κόσμος αντιμετωπίζει μια βαθιά μεταμόρφωση του τρόπου ζωής μας, η κοινή μας πολιτιστική κληρονομιά και οι κοινές μας αξίες αποτελούν μια αναγκαία άγκυρα και πυξίδα. Μπορούν πράγματι να προσφέρουν μια αίσθηση κατεύθυνσης και έμπνευσης για να μας οδηγήσουν στη λήψη σωστών αποφάσεων. Η πολιτιστική κληρονομιά διασφαλίζει τη σύνδεση με τις ρίζες, την ταυτότητα και τις παραδόσεις μας εντός του ευρύτερου ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πλαισίου. Η ενεργή συμμετοχή και δέσμευση μας υπέρ της πολιτιστικής κληρονομιάς, επιτρέπει επίσης να αγκαλιάσουμε την πολυμορφία μας και να την χρησιμοποιήσουμε ως πηγή πλούτου και δημιουργικότητας. Το πώς αισθάνονται και κατανοούν οι ευρωπαίοι πολίτες την κοινή τους πολιτιστική κληρονομιά και το πώς διευκολύνεται αυτή η διαδικασία κατανόησης και ερμηνείας, είναι κρίσιμης σημασίας για το μέλλον της Ευρώπης. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι μεγαλύτερες επενδύσεις στον πολιτισμό, στην εκπαίδευση, την επιστήμη και την καινοτομία πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο της προώθησης του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας - στην πλήρη πολυμορφία του. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο στο μέλλον, μια «Ευρωπαϊκή Ένωση Κοινών Αξιών» πρέπει να είναι εξίσου σημαντική με την οικονομική, νομισματική ή πολιτική ένωση της Ευρώπης.

3. ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΝΟΥΜΕ ΨΗΦΙΑΚΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η εμφάνιση του ιού COVID-19 υπογράμμισε την κρίσιμη σημασία της ψηφιακής πρόσβασης στην πολιτιστική κληρονομιά. Σε μια εποχή που οι άνθρωποι επιδιώκουν να παραμείνουν ενωμένοι ενώ χρειάζεται να κρατούν φυσική απόσταση, οι οργανώσεις πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλη την Ευρώπη έχουν ανταποκριθεί σε αυτή την πρόκληση. Η Ευρώπη έχει ήδη πρωταγωνιστικό ρόλο στην ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά και έχει τη δυνατότητα

να προχωρήσει με νέες τεχνολογίες όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η μηχανική μάθηση βάσει ανθρωπιστικών και ηθικών αρχών. Τώρα είναι η στιγμή που πρέπει να συνεργαστούμε για να επιταχύνουμε και να βελτιώσουμε περαιτέρω αυτόν τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Ταυτόχρονα, πρέπει να περιορίσουμε το χάσμα μεταξύ των ιδρυμάτων που είναι ψηφιακά προηγμένα και εκείνων που δεν είναι. Πρέπει να εκδημοκρατίσουμε την πρόσβαση όλων στην πολιτιστική μας κληρονομιά για να υποστηρίξουμε την πολυμορφία, συμμετοχικότητα, τη δημιουργικότητα και την κριτική συμμετοχή στην εκπαίδευση και την ανταλλαγή γνώσεων. Πρέπει να προωθήσουμε συνεργασίες και πειραματικές δράσεις που ενισχύουν την ικανότητά μας για καινοτομία. Τέλος, πρέπει να προωθήσουμε τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας και την τεχνολογική εξειδίκευση, για να ενισχύσουμε τον ρόλο των πολιτιστικών μας ιδρυμάτων στην αφήγηση των ευρωπαϊκών μας ιστοριών.

4. ΠΡΑΣΙΝΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζεται για την ιστορική «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», πρέπει να διασφαλίσουμε ότι, η πολιτιστική διάσταση του οικολογικού μετασχηματισμού της κοινωνίας και της οικονομίας μας, θα ληφθεί πλήρως υπόψη. Η πολιτιστική μας κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων των πολιτιστικών τοπίων, απειλείται σοβαρά από την κλιματική αλλαγή. Αλλά ο κόσμος του πολιτισμού, με τον πλούτο των παραδοσιακών γνώσεων και δεξιοτήτων του, μπορεί επίσης να συνδράμει στην περαιτέρω ανάπτυξη των πρακτικών μετριασμού και προσαρμογής για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Υποστηρίζουμε σθεναρά τις εκκλήσεις για «πράσινη ανάκαμψη» της Ευρώπης μετά την πανδημία και είμαστε πεπεισμένοι για την τεράστια δυναμική της πολιτιστικής κληρονομιάς που θα συμβάλει στην επίτευξή της.

5. ΑΝΑΓΕΝΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η μελέτη πλέον ορόσημο “Η Πολιτιστική Κληρονομιά μετράει για την Ευρώπη” (“Cultural Heritage Counts for Europe”) παρέχει ισχυρές αποδείξεις για τα σαφή οφέλη της επένδυσης στην πολιτιστική κληρονομιά για την αναγέννηση πόλεων και περιφερειών, τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Δεδομένης της προοπτικής για δραματικές απώλειες θέσεων εργασίας, καλούμε τους ηγέτες της ΕΕ να επενδύσουν στην αναγέννηση αστικών και αγροτικών περιοχών με γνώμονα την πολιτιστική κληρονομιά, επιτρέποντας και ενισχύοντας την κοινωνική και οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης. Με αυτόν τον τρόπο, η Ευρώπη όχι μόνο θα διατηρήσει πολλές υπάρχουσες θέσεις εργασίας και συναφείς δεξιότητες, αλλά θα δημιουργήσει και νέες ανταποδοτικές θέσεις εργασίας, που κυμαίνονται από εξειδικευμένες τέχνες έως την εξελιγμένη χρήση ψηφιακών και άλλων νέων τεχνολογιών. Μια τέτοια «Νέα Συμφωνία για την Πολιτιστική Κληρονομιά» θα οδηγήσει με τη σειρά της στην κοινωνική και οικονομική καινοτομία και θα συμβάλει σε μια σημαντική βελτίωση του περιβάλλοντος διαβίωσης. Οι τεράστιες δυνατότητες αναζωογόνησης με γνώμονα την πολιτιστική κληρονομιά σε ιστορικές πόλεις, χωριά και την ύπαιθρο σε ολόκληρη την Ευρώπη μπορεί πράγματι να αλλάξει τα δεδομένα προς μια πιο πράσινη και βιώσιμη Ευρώπη.

6. ΒΙΩΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Αντιμέτωποι με τον καταστροφικό αντίκτυπο της πανδημίας στην τουριστική βιομηχανία λόγω των ταξιδιωτικών περιορισμών και τον περιορισμό στην κινητικότητα, που θέτει σε κίνδυνο 13 εκατομμύρια ευρωπαϊκές θέσεις εργασίας, υποστηρίζουμε πλήρως την έκκληση για ένα σημαντικό «Ευρωπαϊκό σχέδιο διάσωσης του τουρισμού». Αυτό το σχέδιο θα πρέπει

να περιλαμβάνει ειδικά μέτρα για την αναβίωση του πολιτιστικού τουρισμού, ένα από τα μεγαλύτερα και ταχύτερα αναπτυσσόμενα τουριστικά τμήματα παγκοσμίως που αντιπροσωπεύει το 40% του συνόλου του ευρωπαϊκού τουρισμού. Ο τουρισμός χρειάζεται την πολιτιστική κληρονομιά και η πολιτιστική κληρονομιά χρειάζεται τον τουρισμό. Θα ανακάμψουμε ωστόσο αξιοποιώντας αυτήν την κρίση ως ευκαιρία για προώθηση πιο καινοτόμων και βιώσιμων μορφών τουρισμού. Με αυτόν τον τρόπο, θα προσφέρουμε μόνιμα οφέλη για δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που φροντίζουν χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς και τις κοινότητες που τους περιβάλλουν, δημιουργώντας για τους επισκέπτες εμπειρίες υψηλότερης ποιότητας και πλουσιότερου περιεχομένου.

7. ΑΓΚΑΛΙΑΖΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Τέλος, όπως έχει υποδείξει η τρέχουσα κρίση, το πόσο συνδεδεμένη και εύθραυστη είναι η ανθρωπότητα παρέχει στην Ευρώπη μια μοναδική ευκαιρία για να ενισχύσει τον θετικό και εποικοδομητικό της ρόλο στον κόσμο. Ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά είναι βασικοί παράγοντες για την ενίσχυση του σεβασμού, της κατανόησης και της εμπιστοσύνης ως προϋποθέσεις για την παγκόσμια αλληλεγγύη και συνεργασία. Η Ευρώπη πρέπει επομένως να χρησιμοποιήσει τους πλούσιους πολιτιστικούς της πόρους για να υποστηρίξει αυτήν τη διαδικασία.

Υπό το πρίσμα των παραπάνω, πρέπει να κινητοποιήσουμε επείγοντως και συλλογικά τη μετασχηματιστική δύναμη του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς για να παρέχουμε ουσιαστικό νόημα και έμπνευση για την πράσινη και συνολική ανάκαμψη της Ευρώπης μετά την πανδημία. ΜΑΖΙ, μπορούμε να αξιοποιήσουμε όλες τις δυνατότητές τους για ένα καλύτερο μέλλον για την Ευρώπη μας.

Αυτό το Μανιφέστο κυκλοφόρησε στις 9 Μαΐου 2020 από μέλη της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για την Κληρονομιά

1. **ACCR** (Association des Centres Culturels de Rencontres)
2. **ACE** (Architects' Council of Europe)
3. **AEERPA** (European Association of Architectural Heritage Restoration Companies)
4. **Blue Shield**
5. **CIVILSCAPE** (European Landscape Convention)
6. **EAA** (European Association of Archaeologists)
7. **E.C.C.O.** (European Confederation of Conservator-Restorers' Organisations)
8. **ECF** (European Cultural Foundation)
9. **ECOVAST** (European Council for the Village and Small Town)
10. **ECTN** (European Cultural Tourism Network)
11. **ECTP-CEU** (European Council of Spatial Planners)
12. **EFAITH** (European Federation of Associations of Industrial and Technical Heritage)
13. **EFFORTS** (European Federation of Fortified Sites)
14. **EHHA** (European Historic Houses Association)
15. **EHTTA** (European Historic Thermal Towns Association)
16. **ELO** (European Landowners' Organisation)
17. **EMA** (European Museum Academy)
18. **EMF** (European Museum Forum)
19. **EMH** (European Maritime Heritage)
20. **ENCATC** (European Network of Cultural Administration Training Centres)
21. **ENCORE** (European Network for Conservation-Restoration Education)
22. **ERIH** (European Route of Industrial Heritage)
23. **ETC** (European Travel Commission)

24. **EUROCLIO** (European Association of History Educators)
25. **EUROCITIES** (The Network of Major European Cities)
26. **EUROPA NOSTRA** (The Voice of Cultural Heritage in Europe)
27. **Europeana**
28. **EWT** (European Walled Towns)
29. **FEDECRAIL** (European Federation of Museum and Tourist Railways)
30. **FEMP** (European Federation for Architectural Heritage Skills)
31. **FRH** (Future for Religious Heritage – European Network for historic places of worship)
32. **Heritage Europe-EAHTR** (European Association of Historic Towns and Regions)
33. **ICOM** (International Council of Museums)
34. **ICOMOS** (International Council on Monuments and Sites)
35. **IFLA Europe** (International Federation of Landscape Architects)
36. **Interpret Europe** (European Association for Heritage Interpretation)
37. **INTO** (International National Trusts Organisation)
38. **ISOCARP** (International Society of City and Regional Planners)
39. **Mad'in Europe**
40. **Michael Culture Association** (MCA)
41. **NECSTouR** (Network of European Regions for a Sustainable and Competitive Tourism)
42. **NEMO** (Network of European Museum Organisations)
43. **OWHC** (Organisation of World Heritage Cities)
44. **Perspectiv** (Association of Historic Theatres in Europe)
45. **RANN** (Réseau Art Nouveau Network)
46. **SEE Heritage Network** (South East European Heritage Network)
47. **TICCIH Europe** (The International Committee for the Conservation of the Industrial Heritage)

48. **Trans Europe Halles** (TEH)

49. **UIA workgroup Heritage Region 1** (International Union of Architects)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ:

Για περαιτέρω ανάγνωση, ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα, έγγραφα
σημαντικών στρατηγικών πολιτικών

1) ΘΕΡΑΠΕΥΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Μελέτες, δημοσιεύσεις, άρθρα

- **Cultural Heritage Counts For Europe Report** (2015) by Europa Nostra, ENCATC, Heritage Europe, the Heritage Alliance, the International Cultural Centre and the Raymond Lemaire International Centre for Conservation at the University of Leuven. <https://www.europanostra.org/our-work/policy/cultural-heritage-counts-europe/>
- **Heritage and Wellbeing: What Constitutes a Good Life?** International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM) <https://www.iccrom.org/projects/heritage-and-wellbeing-what-constitutes-good-life>
- **Wellbeing and the Historic Environment** (2018) by Historic England <https://historicengland.org.uk/images-books/publications/wellbeing-and-the-historic-environment/wellbeing-and-historic-environment/>
- **Study of 'Heritage Houses for Europe'** (2019) by European Historic Houses <https://www.europeanlandowners.org/heritage-houses-for-europe/wp-content/uploads/2019/09/Final-Study-Heritage-Houses-FINAL-1809-online.pdf>

Policy documents

- **Council conclusions on the Work Plan for Culture 2019-2022** (2018) <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13948-2018-INIT/en/pdf>

2) ΕΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Μελέτες, δημοσιεύσεις, άρθρα

- **Engaging citizens with Europe's cultural heritage: How to make best use of the interpretive approach** (2017) by Interpret Europe http://www.interpret-europe.net/fileadmin/Documents/publications/ie_engaging_citizens_with_europes_cultural_heritage_co.pdf

Policy documents

- **Commission Communication 'Towards an integrated approach to cultural heritage for Europe** (2014) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:52014DC0477>
- **Strengthening European identity through education and culture.** Communication from the Commission to the European Parliament, the

Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions (2017) https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-strengthening-european-identity-education-culture_en.pdf

- **European Framework for Action on Cultural Heritage (2018)** by the European Commission https://ec.europa.eu/culture/library/commission-swd-european-framework-action-cultural-heritage_en
- **Berlin Call to Action: Cultural Heritage for the Future of Europe** (2018) by Europa Nostra <https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/09/Berlin-Call-Action-Eng.pdf>
- **Europe Fast Forward Heritage (2018)** by Culture Action Europe <https://cultureactioneurope.org/advocacy/fast-forward-heritage/>
- **A NEW STRATEGIC AGENDA 2019 – 2024** (2019) by the European Council <https://www.consilium.europa.eu/media/39914/a-new-strategic-agenda-2019-2024.pdf>
- **PARIS MANIFESTO ‘Let us relaunch the European project through culture and cultural heritage!’** (2019) by Europa Nostra https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2020/03/2019-EN_Paris-Manifesto.pdf

3) ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Μελέτες, δημοσιεύσεις, άρθρα

- **Europeana Strategy 2020-2025** (2020) <https://pro.europeana.eu/page/strategy-2020-2025-summary>
- **Commission report on the evaluation of Europeana and the way forward** (2018) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1536235661093&uri=COM:2018:612:FIN>
- **Evaluation of Europeana and orientations for its future development**, (2016) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/58538a59-b4aa-11e8-99ee-01aa75ed71a1/language-en>
- **My ambition for Europe: protecting it, transforming it and taking it forward** (2019) <https://www.linkedin.com/pulse/my-ambition-europe-protecting-transforming-taking-forward-breton/>
- **Museums in the mirror world - preparing for the next stage of our digital transformation** (2019) <https://medium.com/@Europeana/museums-in-the-mirror-world-preparing-for-the-next-stage-of-our-digital-transformation-bb4754b8ee00>

- **Ten perspectives on the future of digital culture** (2019) <https://pro.europeana.eu/page/10perspectives>

Policy documents

- **Commission Recommendation on the digitisation and online accessibility of cultural material and digital preservation** (2011) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32011H0711>

- **Declaration of cooperation on advancing digitisation of cultural heritage (2019)** <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-member-states-sign-cooperate-digitising-cultural-heritage>

4) ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΥΡΩΠΗ

Μελέτες, δημοσιεύσεις, άρθρα

- **Safeguarding Cultural Heritage from Natural and Man-Made Disasters A comparative analysis of risk management in the EU' (2018)** by the European Commission <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-en>
- **The Future of Our Pasts: Engaging Cultural Heritage in Climate Action (2019)** by ICOMOS <https://indd.adobe.com/view/a9a551e3-3b23-4127-99fd-a7a80d91a29e>

Policy documents

- **Council conclusions of 21 May 2014 on cultural heritage as a strategic resource for a sustainable Europe** <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52014XG0614%2808%29>
- **United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development** <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>
- **Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on The European Green Deal (2019)** https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0002.02/DOC_1&format=PDF

5) ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Μελέτες, δημοσιεύσεις, άρθρα

- **Getting Cultural Heritage to work for Europe (2015)** by the European Commission <https://op.europa.eu/fr/publication-detail/-/publication/b01a0d0a-2a4f-4de0-88f7-85bf2dc6e004>
- **White paper and recommendations to the EU Urban Agenda Partnership on culture and cultural heritage (2019)** by drafted by ICLEI and EUROCIITIES with contributions from EU-funded projects ARCHES, CLIC, EUCANET, Forget Heritage, I-Media-Cities, Open Heritage, REACH, ROCK, RURITAGE <https://rockproject.eu/documents-list#386>

Policy documents

- **Declaration on the adaptive reuse of built heritage (2018)** https://www.ace-cae.eu/fileadmin/New_Upload/15_EU_Project/Creative_Europe/Conference_Built_Heritage/LEEWARDEN_STATEMENT_FINAL_EN-NEW.pdf

- **Opinion of the European Economic and Social Committee on the contribution of Europe's rural areas to the 2018 Year of Cultural Heritage ensuring sustainability and urban/rural cohesion (2018)**
<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/contribution-europes-rural-areas-2018-year-cultural-heritage-ensuring-sustainability-and-urbanrural-cohesion-own>
- **Urban Agenda for the EU**
https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/agenda/

6) ΖΩΝΤΑΝΗ ΕΥΡΩΠΗ

Μελέτες, δημοσιεύσεις, άρθρα

- **Sustainable cultural tourism Study. Report of the OMC (Open Method of Coordination) Working Group of Member States' Experts (2019)**
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/164ea9c5-2255-11ea-af81-01aa75ed71a1/>
- **Horizon 2020 - the new strategy of promoting Europe as a tourist destination in long-haul markets by the European Travel Commission** <https://etc-corporate.org/our-campaigns/horizon-2022/>

Policy documents

- **Joint Statement 'European tourism sector demands urgent supportive measures to reduce devastating impact of COVID-19' (March 2020)**
<https://tourismmanifesto.eu/european-tourism-sector-demands-urgent-supportive-measures-to-reduce-devastating-impact-of-covid-19/>
- **Barcelona Declaration "Better Places to Live, Better Places to Visit" (2018)**
<https://necstour.eu/better-places-to-live-better-places-to-visit>

7) ΑΝΟΙΓΜΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Μελέτες, δημοσιεύσεις, άρθρα

- **Preparatory action 'Culture in EU External Relations' Engaging the World: Towards Global Cultural Citizenship (2014)**
https://ec.europa.eu/assets/eac/culture/library/publications/global-cultural-citizenship_en.pdf
- **Research for CULT Committee – European Cultural Institutes Abroad (2016)** by the European Parliament <https://www.cultureinexternalrelations.eu/cier-data/uploads/2016/11/Mapping8.pdf>

Policy documents

- **Joint Communication to the European Parliament and the Council Towards an EU Strategy For International Cultural Relations (2016)** <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=JOIN%3A2016%3A29%3AFIN>

